

БРАЋА КОЕН

Браћа Коен, Џоел и Итан, започели су свој успон како и доликује будућим предводницима независног филма. Започели суга на Санденском фестивалу. Њихов деби *Крваво једноставно* добио је главну награду жирија 1985, а браћа Коен су већ тада поставила нека правила којих ће се придржавати до данас. Као и на шпицама свих осталих филмова, и на оној за *Крваво једноставно* Итан Коен је потписан као продуцент, Џоел као режисер, обојица као сценаристи, а као монтажер Родерик Џејнс иза чијег имена се крију ова двојица. Те подјеле улога су само формалне, јер су Џоел и Итан најпрепознатљивији као браћа Коен. Осим ових баналности, оно што је присутно у *Крваво једноставном*, а послије је прерасло у поетику браће Коен је да је у питању криминалистички жанр, да садржи ишчашене дијалоге и још ишчашеније ликове и да понекад постаје прилично гротескна комедија. Све ово се може примијенити и на њихове наредне филмове, па тако и на *Подизање Аризоне*, мање криминалистички, више комедију. Са ове временске удаљености, оба та филма изгледају као загријавање пред њихов врхунац. Године 1990. је снимљено *Милерово раскршће*.

Прохибиција, супротстављене мафијашке стране, дебели шефови и њихова још дебља дјеца, несрећна љубав, сви елементи су познати. Коени се тим елементима поигравају, али беспријекорни стил прате дилеме збуњеног антихероја у тумачењу Габријела Брна који међу аморалним мафијашима покушава пронаћи своје срце. За неке је *Милерово раскршће* боље и од *Кума* и од *Било једном у Америци*. Затим долази *Бартон Финк*, једини филм који је успио освојити Златну палму у Кану за најбољи филм, режисера и глумца. Ако је Брн у *Милеровом раскршћу* тражио своје срце, Џон Туртуро у *Бартон Финку* тражи своју душу као њујоршки писац ангажован да напише сценарио за холивудски Б филм о рвању. Хотел у ком одсједа изгледа као пакао. А како и не би, када се у његовој соби изненада појављује леш и окреће цијели његов свијет и сва његова пријатељства која је успио склопити наопачке. Најспорији од свих њихових филмова, чини се да им је *Бартон Финк* и најбољи. Три године касније праве *Хадсакер прокси*, прилично просјечну комедију која је тада изгледала још горе с обзиром шта јој је претходило. Ипак, 1996. *Фарго* им доноси Оскара за сценарио,

а Џоеловој жени, Францес Мекдорманд, Оскара за главну женску улогу. Без обзира што *Фарго* није нарочито добро остарио, то је ако не најбољи, онда најзначајнији независни амерички филм деведесетих уз *Петпарачке приче* Квентина Тарантина. *Фарго* је много мање стилизован од *Милеровог раскршћа* или *Бартон Финка*, много ближи оном што је тада изгледало као независни филм, тако да је јасно што је био важан и успјешан. Слиједи *Велики Лебовски*, најбоља комедија браће Коен и њихов засад посљедњи сјајан филм. Након тога су ту *Брате, гдје си* и *Човјек који није био тамо* који, иако на тренуке инвентивни, опасно изгледају као маниристички издисаји стваралаца чији су извори пресушили. А онда је ту *Разведи ме, заведи ме*, крајње сумњиво кокетирање са комерцијалним способностима ових режисера, дјело које је без обзира на своју просјечност било уврштено у конкуренцију филмског фестивала у Венецији. Браћа Коен су током свих ових година успјела постати фестивалске